

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

SAMLING FOR FORSTANDERE I TROSSAMFUNN

19. Februar 2018

Forstanders lovpålagte oppgaver

- Forstanderen skal føre trossamfunnets medlemsregister.
- Trossamfunnsloven pålegger forstanderen å kontrollere at lovens vilkår er oppfylt når noen skal melde seg inn i eller ut av trossamfunnet.
- Dersom trossamfunnet har vigselfrett, er det forstander som har myndighet til å utføre vigslar.
- Forstander må være godkjent av fylkesmannen for å få vigselfkompetanse.
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BUF-dir) godkjenner trossamfunnets vigselfritual.

Fylkesmannens tilsynsrolle med forstander:

- Fylkesmannen fører tilsyn med hvordan forstandere utfører lovpålagte gjøremål. Hvis en forstander ikke gjør de lovpålagte oppgavene på en tilfredsstillende måte, kan Fylkesmannen frata forstanderen retten til å virke som forstander og vigsler.

Rutiner for inn- og utmelding i trossamfunn

- Trossamfunnet fastsetter selv hvordan innmelding skal skje, jf. Trossamfunnsloven § 9 første ledd. Noen trossamfunn har utarbeidet egne innmeldingsblanketter, noe de står fritt til. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at disse blankettene anses som medlemmenes innmelding til trossamfunnet.
- Godkjent forstander har ansvar for å føre medlemsregisteret som skal inneholde opplysningene: Opptatt i menigheten, utmeldt av menigheten, levende fødte og døde, samt hvem som er viet, dersom forstander også har vigselsrett.
- Registrerte trossamfunn skal bruke lovbestemt attest: «Attest om innmelding i trossamfunnet» Denne attesten er et bevis fra trossamfunnet på at medlemmet er innmeldt.
- Det er bare godkjent forstander som kan undertegne på attest om innmelding i trossamfunn.
- Forstander utsteder attesten til hvert enkelt medlem som melder seg inn i samfunnet, også til barn under 15 år som innmeldes av foresatte.
- Original attest leveres/sendes til medlemmet og en kopi av attesten beholdes av trossamfunnet.

Utmelding

- Ved utmelding må medlemmet møte personlig eller sende skriftlig melding til forstander.
- Det er medlemmet selv som har ansvar for å melde seg ut av trossamfunnet.
- Barn under 15 år meldes ut av foresatte.
- Personer som vil melde seg ut av et trossamfunn kan bruke utmeldingsblankett som de finner på Kulturdepartementets nettsider.
- Registrerte trossamfunn skal bruke lovbestemt attest: “Attest om utmelding i trossamfunnet”
- Framgangsmåten for utstedelse av attest om utmelding er den samme som for attest om innmelding.
- Fylkesmannen ber trossamfunnene om ikke å foreta endringer i de ovennevnte attestene, men bruke den utgaven som finnes på departementets nettside.
- Innmelding i et trossamfunn er basert på frivillighet. Forstander har derfor plikt til å utstede attest om utmelding av trossamfunn til den/de som ikke lenger ønsker å tilhøre samfunnet. Utmeldingen trenger ikke begrunnes.

Håndtering av medlemsopplysninger

- Medlemskap i trossamfunn er unntatt offentlighet, jf. Personopplysningsloven § 2 nr. 8 bokstav a. Trossamfunnet bør begrense antallet personer som gis tilgang til medlemsregisteret. Kun forstander, styremedlemmer og andre ansatte eller frivillige i trossamfunnet som har undertegnet en taushetserklæring og har behov for opplysningene for å kunne utføre sine arbeidsoppgaver i trossamfunnet, bør ha tilgang til medlemsregisteret.
- Trossamfunnet har heller ikke anledning til å be den/de som ønsker å melde seg inn om dokumentasjon på utmelding fra andre samfunn. Men forstanderen må forvise seg om at et medlem som ønsker å melde seg inn, faktisk har meldt seg ut av et annet trossamfunn dersom medlemmet har vært medlem et annet sted.

Tilskudd til trossamfunn - tidsfrister

- Det er trossamfunnets styre som er ansvarlig for å sende inn krav om tilskudd. Mange trossamfunn velger å la forstanderen ta seg av denne oppgaven.
- Frist for tros- og livssynssamfunnene til å sende inn kravskjema og medlemsliste til Fylkesmannen er **1. mars** hvert år. Det er viktig å være oppmerksom på at kravfristen ikke kan fravikes.
- Frist for å sende inn regnskap og årsmelding til Fylkesmannen er **10. april**. Fylkesmannen kan etter søknad forlenge denne fristen.
- Fylkesmannen skal ha foretatt utbetaling av statstilskudd innen **30. juni** (forutsatt at regnskap og årsmelding er mottatt og Fylkesmannen ikke har merknader)
- Frist for tros- og livssynssamfunnene til å sende inn korrigert oversikt over uavklarte fødselsnummer til Fylkesmannen er **20. august**.

Kommunalt tilskudd

- Det er ikke nødvendig å fremme særskilte krav om kommunalt tilskudd. Tros- og livssynssamfunn som får statstilskudd, vil få utbetalt tilskudd fra de kommuner hvor det bor tilskuddstellende medlemmer. Alle kommuner vil motta en oversikt over antall tilskuddstellende medlemmer i de ulike tros- og livssynssamfunnene i den respektive kommunen.
- Kommunalt tilskudd kan forventes utbetalt innen utgangen av året.

Årsmelding

- I forbindelse med utsendelsen av årets rundskriv, er det lagt med et eget skjema til utfylling av *årsmelding for trossamfunn*.
- Det er viktig at alle små endringer som for eksempel adresseforandring, endring av emailadresse osv blir meldt inn til Fylkesmannen, dette kan gjøres i årsmeldingen.
- Større endringer som forstanderbytte eller sammenslåing av trossamfunn må meldes inn særskilt.
- Trossamfunnets styre skal sende melding til Fylkesmannen når forstander har blitt tilsatt, forflyttet eller har sluttet. Det skal brukes eget skjema for dette. Styreleder i trossamfunnet skal undertegne skjemaet, som finnes på Kulturdepartementets nettsider.

Papirlister

- Fra og med 2018 må trossamfunn som har færre enn 50 medlemmer sende inn medlemslisten på CD, minnepinne eller diskett. De kan fortsatt sende inn medlemmene i en maskinskrevet papirversjon, men da må dette være i tillegg til en digitalt lesbar liste.
- Det er ikke nødvendig å vente helt opp til søknadsfristen (1.mars) med å sende inn kravskjema og medlemsliste. Dette kan sendes inn allerede rett etter årsskifte. Årsrapport og regnskap kan sendes inn i etterkant, men innen fristen som er 10. april. Det kan som tidligere nevnt, søkes om utsettelse på innsending av regnskap dersom regnskapet av ulike grunner ikke er ferdig innen denne fristen.